

Bemærkninger til forslaget

I. Siden kamphandlingerne i Kosovo begyndte tidligere i år, er godt 300.000 mennesker drevet på flugt. Forbundsrepublikken Jugoslavien (FRY) har under indsats af betydelige styrker og under uforholdsmæssig magtanvendelse søgt at genvinde kontrollen med provinsen fra Kosovos Befrielsehær, UCK, der kæmper for Kosovos uafhængighed af FRY. I forbindelse hermed har FRY's sikkerhedsstyrker drevet store dele af civilbefolkningen på flugt og forhindret deres tilbagevenden gennem terror og ødelæggelse af deres boliger. Derved er konstant skabt nye flygtninge og internt fordrevne, herunder et stort antal kvinder og børn.

Med vinterens komme i Kosovo fra medio oktober forudser de humanitære organisationer, at mange af de internt fordrevne, og ikke mindst dem, der har søgt tilflugt i bjergområder, risikerer at omkomme af kulde, hvis de ikke får hjælp. Også fødevarersituationen er dårlig, da store dele af høsten blev ødelagt eller ikke blev taget ind på grund af sommerens kamphandlinger og husdyr systematisk er blevet slået ned. FRY har mineret grænserne til Albanien og Den tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien (FYROM) for at afskære forsyninger for UCK, og har dermed vanskeliggjort yderligere flugt for de fordrevne. Hertil kommer, at Montenegro siden medio september har lukket grænsen mod Kosovo. FN's generalsekretær frygter i sin rapport af 4. september 1998, at situationen vil udvikle sig til en humanitær katastrofe. Ifølge de seneste oplysninger fordeler det samlede antal flygtninge og internt fordrevne sig således: Kosovo-provinsen: 200.000 mennesker, heraf ca. 50.000 uden tag over hovedet; Montenegro: 45.000; Øvrige Serbien: 20.000; Albanien: 20.000; Bosnien-Hercegovina: 6.800; Slovenien: 2.000; Tyrkiet: 2.000; FYROM: ca. 10.000.

I forbindelse med de seneste kamphandlinger er der foregået straffeforanstaltninger og grusomme overgreb mod civilbefolkningen.

II. I takt med konfliktens udvikling har det internationale samfund søgt at benytte alle virkemidler til at påvirke FRY og kosovo-albanerne for at nå frem til en

våbenhvile og en forhandlingsløsning om Kosovos fremtidige status. FN's Sikkerhedsråd har i flere omgange stillet politiske krav til FRY (navnlig sikkerhedsrådsresolution 1160 af 31. marts 1998 og 1199 af 23. september 1998). Det samme har kontaktgruppen for det tidligere Jugoslavien, der såvel i marts som i juni og juli har stillet krav til præsident Milosevic, bl.a. om tilbagetrækning af de sikkerhedsstyrker, som bliver anvendt til overgreb på civilbefolkningen. På baggrund heraf indgik Ruslands præsident Jeltsin i juni en aftale med præsident Milosevic sigtende hertil. Hverken denne aftale eller senere løfter fra Milosevic til EU-trojkaen om at indstille kamphandlingerne er blevet overholdt. FN's Sikkerhedsråd har også indført en våbenembargo mod FRY, og EU har fulgt op herpå med en lang række økonomiske sanktioner. Også OSCE og Europarådet har uden held søgt at påvirke FRY. Endvidere har FN's krigsforbrydertribunal i Haag vedrørende det tidligere Jugoslavien givet udtryk for, at situationen i Kosovo udgør en væbnet konflikt, der falder ind under dens mandat – et mandat, der er givet med hjemmel i FN-pagtens kapitel VII. Den amerikanske ambassadør i FYROM, Chris Hill, fungerer nu som mægler og har udarbejdet et udkast til en midlertidig aftale om selvstyre for Kosovo. Der er fra begge sider tilkendegivet principiel accept af forhandlingsgrundlaget, men der er på dette tidspunkt fortsat ingen reel forhandling.

Sammenfattende synes det internationale samfunds muligheder for at påvirke situationen i Kosovo ved hjælp af diplomatiske initiativer, økonomiske sanktioner, og opbygningen af militært beredskab ved at være udtømte. På trods af de nævnte gentagne krav fra FN's Sikkerhedsråd, OSCE, Europarådet, EU, Kontaktgruppen for det tidligere Jugoslavien har FRY:

- ikke standset sin offensiv og ej heller opfyldt løfter om at skåne civilbefolkningen;
- ikke trukket sikkerhedsstyrker tilbage;
- ikke sikret tilbagevenden for flygtninge og internt fordrevne samt sikret fri adgang for humanitær hjælp;